

V Bruseli 15. mája 2025
(OR. en)

8817/25

**Medziinštitucionálny spis:
2020/0103(COD)**

**ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
*ECB***

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	12. mája 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2025) 198 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV Hodnotenie Nástroja technickej podpory v polovici trvania (2021 – 2027)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2025) 198 final.

Príloha: COM(2025) 198 final

V Bruseli 12. 5. 2025
COM(2025) 198 final

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNE MU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Hodnotenie Nástroja technickej podpory v polovici trvania (2021 – 2027)

{SWD(2025) 117 final}

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Hodnotenie Nástroja technickej podpory v polovici trvania (2021 – 2027)

ÚVOD

Štrukturálne reformy možno chápať ako opatrenia s dlhodobými účinkami na štruktúru hospodárstva, inštitucionálny a regulačný rámec, v ktorom pôsobia podniky a jednotlivci, na verejnú správu alebo na pokrok pri dosahovaní cieľov príslušných politík. **Nástroj technickej podpory bol zriadený nariadením (EÚ) 2021/240** ako nástroj nadväzujúci na predchádzajúci program na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP, 2017 – 2020) a riadi ho Generálne riaditeľstvo pre podporu štrukturálnych reforiem (GR REFORM)¹. Nástroj technickej podpory od svojho vzniku v roku 2021 poskytoval technické odborné znalosti prispôbené na mieru všetkým členským štátom, ktoré čelia výzvam pri navrhovaní a vykonávaní programu reforiem v širokej škále oblastí politiky. Podpora je založená na dopyte a nevyžaduje si spolufinancovanie od členských štátov.

Toto hodnotenie v polovici trvania zahŕňa všetky projekty financované v rámci **cyklov Nástroja technickej podpory v rokoch 2021, 2022 a 2023 vo všetkých 27 členských štátoch**. Ide celkovo o 611 projektov technickej podpory, čo zodpovedá 886 vnútroštátnym zložkám projektov s celkovým rozpočtom 359 miliónov EUR. V hodnotení v polovici trvania sa analyzuje **prevádzkový cyklus** ročných **pracovných** programov Nástroja technickej podpory od prijatia a posudzovania žiadostí členských štátov o technickú podporu až po vyhodnotenie ukončených projektov technickej podpory po ich realizácii.

Výsledky tohto hodnotenia pomôžu identifikovať možné spôsoby zlepšenia pri vykonávaní Nástroja technickej podpory do konca roka 2027 a budú podkladom pre diskusie a rozhodovanie o budúcnosti technickej podpory.

METODIKA

Východiskom tohto hodnotenia je: i) podporná štúdia², ktorú vykonal nezávislý dodávateľ počas 11 mesiacov so začiatkom 21. decembra 2023; ii) séria štyroch interných seminárov, ktoré usporiadalo GR REFORM; a iii) údaje z monitorovania vrátane informácií zozbieraných po ukončení projektov Nástroja technickej podpory prostredníctvom tzv. mechanizmu spätnej väzby³. V súlade s usmerneniami EÚ o lepšej právnej regulácii sa hodnotenie v polovici trvania

¹ Od 1. februára 2025 GR REFORM splynulo s pracovnou skupinou pre reformy a investície (**SG REFORM**).

² PPMI a CSES (2025), Supporting study for the mid-term evaluation of the Technical Support Instrument (Podporná štúdia pre hodnotenie Nástroja technickej podpory v polovici trvania) (2021 – 2027) – záverečná správa Úrad pre vydávanie publikácií: https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N.

³ GR REFORM zaviedlo v roku 2019 dvojstupňový „mechanizmus spätnej väzby“ na monitorovanie a posudzovanie jednotlivých projektov Nástroja technickej podpory po ich realizácii. Po ukončení každého

opiera o **päť hodnotiacich kritérií**: relevantnosť, účinnosť, efektívnosť, súdržnosť a pridaná hodnota EÚ.

Medzi použité metódy hodnotenia patrí **administratívna kontrola** (údajov GR REFORM z monitorovania, projektovej dokumentácie Nástroja technickej podpory a iných verejne dostupných dokumentov) a **konzultácie so zainteresovanými stranami**. Konzultácie zahŕňali: i) **otvorenú verejnú konzultáciu**; ii) tri **prieskumy** zacielené na zainteresované strany Nástroja technickej podpory (poskytovateľov technickej podpory, koordinačné a prijímajúce orgány), v rámci ktorých sa zhromaždilo 289 odpovedí; iii) tri diskusie v **osobitných skupinách**, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 37 účastníkov; a iv) 114 **rozhovorov**. Hodnotenie sa opiera aj o niekoľko analýz vrátane i) **analýzy nákladov a prínosov**, ii) siedmich **prípadových štúdií** zahŕňajúcich 98 projektov v rôznych oblastiach politiky (); iii) analýzu príspevku projektov Nástroja technickej podpory k **cieľom udržateľného rozvoja OSN**.

V procese hodnotenia sa vyskytli určité **obmedzenia**, najmä pokiaľ ide o hodnotenie účinnosti. **Prvé** hlavné obmedzenie sa týka povahy a návrhu Nástroja technickej podpory: v nariadení o Nástroji technickej podpory sa medzi všeobecné a osobitné ciele nástroja nezaraďuje skutočné prijatie a vykonávanie reforiem v členských štátoch, ale nariadenie sa skôr zameriava na „pomoc [...] vnútroštátnym orgánom pri zlepšovaní ich kapacít“. Okrem toho sa v nariadení o Nástroji technickej podpory neukladajú členským štátom osobitné povinnosti týkajúce sa podávania správ o využívaní podporných opatrení a stave podporovaných reforiem. Druhé obmedzenie sa týka súčasného systému monitorovania a hodnotenia projektov Nástroja technickej podpory, ktorý systematickým a objektívnym spôsobom nezachytáva dosiahnuté úspechy projektov Nástroja technickej podpory, najmä na úrovni výsledkov a vplyvu. Používané nástroje na zber údajov (ako prieskumy a dotazníky) vychádzajú zo samonahlasovania, čo môže byť príčinou skreslenia meraní. Po tretie, Nástroj technickej podpory sa začal vykonávať v roku 2021 a v čase tohto hodnotenia bola uzavretá približne polovica projektov z cyklov 2021 – 2023. Výsledky a dlhodobé vplyvy podpory možno v členských štátoch pozorovať, a to len vtedy, keď boli konkrétne reformy skutočne vykonané, takže je možné, že viaceré výsledky projektov sa ešte neprejavili.

Hodnotenie v polovici trvania zahŕňa **zmierňujúce opatrenia**, ktorými sa majú tieto obmedzenia v čo najväčšej možnej miere riešiť a ktorými sa má zabezpečiť spoľahlivosť zistení. Konkrétne sa skombinovali viaceré zdroje údajov a na tieto zdroje údajov sa vytvorili krížové odkazy, napríklad názory zainteresovaných strán boli doplnené objektívnejšími údajmi. Okrem toho sa uskutočnila prípadová štúdia o nadväzujúcich opatreniach v súvislosti s projektmi programu na podporu štrukturálnych reforiem s cieľom lepšie analyzovať využívanie opatrení technickej podpory členskými štátmi a ich udržateľnosť v strednodobom horizonte.

projektu technickej podpory sa hlavným zainteresovaným stranám (odborným referentom Komisie, prijímajúcim orgánom a poskytovateľom technickej podpory) najprv zašlú „dotazníky spokojnosti“ s cieľom získať spätnú väzbu o návrhu a realizácii projektu, o interakcii medzi zainteresovanými stranami, ako aj o možnostiach zlepšenia a získaných poznatkoch. V druhom kroku sa po šiestich, dvanástich alebo osemnástich mesiacoch zašle, tentoraz len prijímajúcim orgánom, ďalší „dotazník o výsledkoch“ s bodovým hodnotením od 1 do 10 s cieľom posúdiť, do akej miery sa dosiahli očakávané výsledky projektu.

Je dôležité uznať uvedené obmedzenia. Po prvé, pretože ich uznaním sa lepšie pripravujú základy pre hodnotenie *ex post*, čo umožní presnejšie posúdiť výsledky a vplyvy po skončení programu. Po druhé, uznanie týchto obmedzení poskytuje cenné poznatky, ktoré môžu usmerniť budúce plánovanie a rozhodovanie. SG REFORM v súčasnosti rozvíja niekoľko okruhov činnosti s cieľom zlepšiť monitorovanie a hodnotenie Nástroja technickej podpory, a to smerom k systému monitorovania a hodnotenia, ktorý je viac orientovaný na výsledky a ktorý by mohol zlepšiť meranie strednodobých a dlhodobých vplyvov Nástroja technickej podpory.

Všetky úlohy vykonal dodávateľ pod dohľadom medziútvarej riadiacej skupiny a pod vedením GR REFORM. Zozbierané dôkazy sa považujú za reprezentatívne a zmysluplné, pričom umožňujú poskytnúť spoľahlivé odpovede na hodnotiace otázky a vyvodiť spoľahlivé závery a poučenia.

HLAVNÉ ZISTENIA

Nástroj technickej podpory od svojho vzniku v roku 2021 poskytoval technickú podporu členským štátom s cieľom zlepšiť ich kapacitu navrhovať, vyvíjať a vykonávať reformy, ako aj pripravovať, meniť, vykonávať a revidovať plány obnovy a odolnosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Pri zohľadnení uvedených obmedzení **sa dospelo k záveru, že vykonávanie Nástroja technickej podpory v rokoch 2021 – 2023 bolo z hľadiska účinnosti, efektívnosti a súdržnosti celkovo úspešné.** Takisto sa dospelo k záveru, že program je vysoko relevantný pri riešení potrieb prijímajúcich orgánov a členských štátov, k čomu prispieva najmä návrh nástroja. Nástroj technickej podpory mal takisto pridanú hodnotu EÚ v porovnaní s tým, čo by mohli dosiahnuť samotné členské štáty.

Účinnosť

Napriek opísaným obmedzeniam zo zistení hodnotenia vyplýva, že v rokoch 2021 až 2023 dosiahol Nástroj technickej podpory významný pokrok pri dosahovaní svojich **cieľov** stanovených v nariadení o Nástroji technickej podpory. Pokiaľ ide o osobitné ciele, Nástroj technickej podpory účinne pomáhal členským štátom pri zlepšovaní ich kapacity navrhovať a vykonávať reformy. Zároveň účinne podporoval prípravu a vykonávanie národných plánov obnovy a odolnosti tým, že prispel k viac ako 500 projektom, ktoré boli priamo alebo nepriamo naviazané na konkrétne míľniky plánov obnovy a odolnosti.

V súvislosti s **podporou plánov obnovy a odolnosti** sa počas počiatočného vykonávania podpory v roku 2021 vyskytli určité nezrovnalosti medzi lehotami míľnikov v plánoch obnovy a odolnosti a harmonogramom poskytovania podpory z Nástroja technickej podpory. V niektorých prípadoch bola podpora z Nástroja technickej podpory poskytnutá príliš skoro, zatiaľ čo v iných prípadoch prišla príliš neskoro na to, aby bolo možné ju využiť, čo bolo spôsobené veľmi úzkym časovým oknom. Tieto nedostatky poukazujú na dôležitosť riešenia potrieb technickej podpory členských štátov od začiatku financovania alebo iniciatív v rámci príslušných politík, čím sa zabezpečí správne zosúladenie harmonogramov a lehôt.

Prevažná väčšina zainteresovaných strán Nástroja technickej podpory vyjadrila vysokú spokojnosť s úspechom a výsledkami projektov technickej podpory. Projekty Nástroja

technickej podpory priniesli cenné **výstupy** – najmä odporúčania, semináre, školenia a školiace materiály, analytické správy, akčné plány a plány realizácie či usmernenia. Prijímajúce orgány výstupy v značnej miere využili na dosiahnutie zmien na individuálnej, organizačnej úrovni a úrovni politik. To prispelo k pokroku pri dosahovaní očakávaných **výsledkov Nástroja technickej podpory**.

Nástroj technickej podpory zohrával významnú úlohu pri posilňovaní všetkých druhov administratívnych kapacít, najmä vnútorných administratívnych mechanizmov pre reformy v celej EÚ.

Dosiahnutie týchto výsledkov však do veľkej miery závisia od **vnútroštátnych faktorov**, ako je prijatie zodpovednosti za reformy, dostupnosť finančných zdrojov na nadväzujúce opatrenia, stabilita personálu, ako aj politická a administratívna kontinuita. Skutočné dosiahnutie výsledkov reforiem závisí od širšieho úsilia členských štátov, keďže plány spolupráce a podpory, v ktorých je vyjadrený ich záväzok zapojiť sa do realizácie podporných opatrení, nie sú právne záväzné dokumenty. Existuje však dobrý potenciál na znásobenie týchto prínosov a zlepšenie ich udržateľnosti prostredníctvom podpory (ne)formálnych prepojení v záujme existujúcej a budúcej spolupráce a prostredníctvom využívania existujúcich poznatkov, a to systematickejšim šírením výsledkov projektov, pokračujúcou podporou zo strany úradníkov Komisie a výmenou poznatkov medzi členskými štátmi.

Efektívnosť

Vykonávanie Nástroja technickej podpory a s ním súvisiacich administratívnych procesov bolo celkovo **veľmi efektívne**. V porovnaní s inými nástrojmi EÚ vyplýva z návrhu tohto nástroja veľmi nízka **administratívna záťaž** a vďaka koncepcii nástroja členské štáty nemajú povinnosť podávať správy, čo si všetky členské štáty pochvaľujú. Prijímajúce orgány považovali administratívnu záťaž spojenú s procesmi podávania žiadostí a realizácie projektov za primeranú a proporcionálnu.

Vzhľadom na vysoký dopyt po podpore z Nástroja technickej podpory vznikla dobrá úroveň konkurencie a zaistil sa výber vysokokvalitných návrhov na základe interného bodového hodnotenia vybraných žiadostí podľa siedmich posudzovaných kritérií.

S cieľom zvýšiť efektívnosť GR REFORM využilo získané poznatky z hodnotení programu na podporu štrukturálnych reforiem, napríklad prostredníctvom **zjednodušenia a zefektívnenia riadenia programu**. Zavedenie viacnárodných projektov, ktoré predstavujú približne 10 % všetkých projektov Nástroja technickej podpory v rokoch 2021 až 2023, pomohlo riešiť spoločné problémy členských štátov. Viacnárodné a hlavné projekty sú podľa všetkého **nákladovo a časovo efektívnejšie** ako samostatné projekty a projekty vybrané v rámci všeobecných žiadostí. Na efektívnosť viacnárodných projektov však môže potenciálne vplývať vyššia zložitosť takýchto projektov.

V rokoch 2021 – 2023 bol program efektívny z hľadiska **trvania procesu a plnenia rozpočtu** od prijatia záväzkov po platby, pričom sa dosiahla vysoká miera čerpania rozpočtu. Celkové **náklady na kontroly** vykonané GR REFORM sa v rokoch 2021 – 2023 postupne znižovali, pričom zotrvali v súlade s cieľom GR REFORM a sú porovnateľné s inými programami EÚ.

Celkový časový úsek medzi lehotou na podanie žiadosti a začiatkom poskytovania technickej podpory sa počas hodnoteného obdobia mierne, ale nepretržite skracovalo a v priemere dosiahlo jedenásť mesiacov. Minimalizovanie časovej medzery medzi podaním žiadosti a skutočným začiatkom projektu sa považovalo za rozhodujúce pre úspech jednotlivých projektov a pre ich účinný prínos k prebiehajúcim reformám, najmä s cieľom reagovať na naliehavé potreby. Možno zvážiť ďalšie úvahy v súvislosti s ročnými lehotami na predkladanie všeobecných žiadostí a s tým, v akom rozsahu by bolo možné zlepšiť efektívnosť pri začatí poskytovania technickej podpory prostredníctvom stanovenia rozličných lehôt.

Projekty Nástroja technickej podpory sa vykonávajú prostredníctvom rozličných **metód realizácie**. Prijímajúce orgány a poskytovatelia technickej podpory vo všeobecnosti veľmi pozitívne hodnotili jasnosť, transparentnosť a používateľskú ústretovosť postupov pri podávaní a výbere žiadostí o financovanie, schvaľovaní výstupov a monitorovaní a hodnotení projektov. Koordinačné orgány boli menej spokojné s **monitorovaním projektov Nástroja technickej podpory**, najmä s nástrojmi a postupmi a prístupom k príslušným informáciám na vnútroštátnej úrovni. Prijímajúce orgány považovali podporu odborných referentov GR REFORM za veľmi užitočnú, a to od začiatku až do konca poskytovania technickej podpory.

Súdržnosť

Pokiaľ ide o **vnútornú súdržnosť**, v hodnotení sa nezistili žiadne závažné nezrovnalosti medzi projektmi Nástroja technickej podpory v jednotlivých členských štátoch. Existujú však obmedzené dôkazy o mechanizmoch spolupráce medzi rôznymi projektmi Nástroja technickej podpory v tom istom členskom štáte. Pri hodnotení sa zistili aj výrazné rozdiely pri zapájaní koordinačných orgánov do realizácie programu v rámci EÚ. Existuje priestor na preskúmanie synergií medzi projektmi financovanými z Nástroja technickej podpory v tom istom členskom štáte v rovnakej oblasti politiky.

Počas hodnoteného obdobia Nástroj technickej podpory preukázal v porovnaní so svojím predchodcom, programom na podporu štrukturálnych reforiem, **väčšiu vonkajšiu súdržnosť** s intervenciami na regionálnej a vnútroštátnej úrovni, ako aj s inými intervenciami EÚ s podobnými cieľmi. Nástroj technickej podpory dopĺňa ostatné nástroje a programy EÚ. V hodnotení sa zistilo, že účel a činnosti Nástroja technickej podpory sa dopĺňajú s činnosťami Európskeho sociálneho fondu plus, Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Nástroj technickej podpory sa líši nielen z hľadiska metód plnenia rozpočtu, ale aj svojím prierezovým charakterom a širokým rozsahom intervencie (ktorá sa neobmedzuje na konkrétnu sektorovú politiku) a dĺžkou poskytovanej podpory a druhom podporovaných kapacít. Súdržnosť by sa mohla ďalej zlepšiť, ak by členské štáty strategicky kombinovali rôzne nástroje EÚ na podporu celého cyklu reforiem od návrhu až po realizáciu. Zdá sa, že najväčšia miera synergie sa dosiahla s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a s nástrojom technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX)⁴. Poskytovaním všeobecnej aj špecializovanej podpory bol Nástroj technickej podpory schopný riešiť otázky, ktoré sú kľúčové pre vykonávanie plánov obnovy a odolnosti, napríklad správu a riadenie projektov. Dôkazy

⁴ **TAIEX** (nástroj technickej pomoci a výmeny informácií) je nástroj EÚ na budovanie inštitúcií, ktorý mobilizuje odborné znalosti verejného sektora z členských štátov EÚ v duchu Tímu Európa na podporu reformných procesov na celom svete.

z hodnotenia poukázali na význam podpory z Nástroja technickej podpory pri posilňovaní prevádzkových kapacít potrebných na účinné vykonávanie iniciatív Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V hodnotení však niektoré členské štáty vyjadrili obavy v súvislosti s potrebou komplexnejšieho pohľadu vzhľadom na dostupnosť viacerých nástrojov financovania v politickom rámci EÚ.

Nástroj technickej podpory je takisto v súlade s procesom európskeho semestra vďaka jeho úlohe, ktorú zohráva pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny tvoriacich súčasť európskeho semestra. Väčšina koordinačných a prijímajúcich orgánov uviedla, že projekty Nástroja technickej podpory vo vysokej alebo v strednej miere podporili reformy zamerané na plnenie odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Potvrdilo sa to v prípadových štúdiách, z ktorých vyplynula výrazná úloha, ktorú zohrával pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny. Vzhľadom na obmedzený mandát Nástroja technickej podpory po realizácii projektu však pretrvávajú výzvy týkajúce sa systematického monitorovania toho, ako projekty Nástroja technickej podpory konkrétne prispievajú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny.

Projekty Nástroja technickej podpory sú úzko prepojené s hlavnými prioritami Komisie ako digitálna a zelená transformácia. Zvyšujúci sa počet projektov Nástroja technickej podpory, ktoré prispievajú k hlavným prioritám, môže súvisieť so zavedením žiadostí súvisiacich s hlavnými projektmi. Nástroj technickej podpory si získal uznanie aj ako cenný nástroj na podporu členských štátov pri vykonávaní právnych predpisov EÚ.

Pridaná hodnota EÚ

Prostredníctvom Nástroja technickej podpory sa prekonal to, čo mohli jednotlivé členské štáty dosiahnuť samostatne. Nástroj technickej podpory konkrétne ponúka **medzinárodné, najmä európske odborné znalosti**, ktoré zvyčajne nie sú na miestnej, regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni dostupné, a rieši špecifické potreby, ktoré by členské štáty samy len ťažko splnili. Vzhľadom na kombinovanie medzinárodných a miestnych odborných znalostí sa Nástroj technickej podpory ukázal ako prínosný, keďže miestni odborníci ponúkajú poznatky špecifické pre daný kontext a medzinárodní poskytovatelia poskytujú strategickejší prístup, pričom sa zvýšila dôveryhodnosť a akceptácia reforiem.

Nástroj technickej podpory poskytol pridanú hodnotu EÚ tým, že poskytoval podporu pri vypracúvaní a vykonávaní plánov obnovy a odolnosti. Nástroj technickej podpory mal **významný cezhraničný vplyv** a priniesol vysokú pridanú hodnotu EÚ prostredníctvom budovania komunit odborníkov a trvalej spolupráce medzi členskými štátmi. Tým, že Nástroj technickej podpory ponúkol možnosť vytvoriť komunikačné kanály s partnermi a odborníkmi z rôznych členských štátov, uľahčil výmenu získaných poznatkov a osvedčených postupov medzi členskými štátmi. Projekty Nástroja technickej podpory takisto významne prispeli k vykonávaniu politík a priorít EÚ a k podpore digitálnej a zelenej transformácie. V tomto ohľade spočíva pridaná hodnota EÚ **hlavných projektov** (ktoré zahŕňajú samostatné aj viacnárodné projekty) v tom, že podporujú priority EÚ a dodržiavanie regulačných požiadaviek a presadzujú uplatňovanie právnych predpisov EÚ. Zainteresované strany však zaznamenali riziko, že hlavné projekty sa môžu líšiť od špecifického cieľa Nástroja technickej podpory, ktorým je poskytovať podporu prispôbenú potrebám konkrétnych členských štátov. Zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnili konzultácie, sa zhodli na tom, že Nástroj

technickej podpory významne prispieva k digitálnej a zelenej transformácii. Nástroj technickej podpory konkrétne prispieva k zelenej transformácii viac ako jeho predchodca, SRSP.

Viacnárodné projekty sa považujú za cenné vďaka schopnosti riešiť širšie, cezhraničné výzvy a zároveň posilňovať spoluprácu a výmenu osvedčených postupov medzi zúčastnenými krajinami. Boli však vyjadrené obavy v súvislosti s ich zložitosťou a so skutočnosťou, že tieto projekty môžu viesť k nižšej miere prijatia zodpovednosti a politickej angažovanosti zúčastnených krajín, čo môže ohroziť ich úspešnosť.

Relevantnosť

Zistenia z konzultácií naznačujú, že **Nástroj technickej podpory je veľmi relevantný nástroj, ktorý je dobre prispôsobený potrebám členských štátov a ich prijímajúcich orgánov**, pričom sa dosiahli zlepšenia v oblastiach identifikovaných v hodnotení *ex post* programu na podporu štrukturálnych reforiem. Z dôkazov vyplýva, že naďalej existuje **potreba technickej podpory**, najmä pri vypracúvaní a vykonávaní postupov a metodík.

Väčšina prijímajúcich orgánov a koordinačných orgánov, s ktorými sa uskutočnili konzultácie, súhlasila s tým, že Nástroj technickej podpory je vhodný na poskytovanie technickej podpory, a potvrdila, že projekty Nástroja technickej podpory včas riešili hlavné potreby ich inštitúcií, a to najmä vďaka návrhu nástroja. Všetky zainteresované strany považujú **návrh a štruktúru** Nástroja technickej podpory za vysoko relevantné pre posilňovanie administratívnej a inštitucionálnej kapacity členských štátov pri navrhovaní a vykonávaní reforiem potrebných na riešenie výziev, ktorým čelia.

Je však dôležité zvážiť tieto pozitívne zistenia v súvislosti s tým, že podpora Nástroja technickej podpory sa poskytuje takmer bezplatne všetkým členským štátom, ktorých žiadosti sa prijímajú, a to bez ohľadu na ich schopnosť organizovať ich vlastnú technickú podporu. Pri rozhovoroch sa poukázalo na určité obmedzenia pri reagovaní na **naliehavé potreby** prostredníctvom všeobecných výziev v rámci ročného cyklu vzhľadom na potrebnú dĺžku začatia trvania projektov po tom, ako daná potreba vznikne. Návrh Nástroja technickej podpory sa osvedčil ako vysoko flexibilný pri riešení nepredvídaných a vznikajúcich potrieb členských štátov prostredníctvom cielených výziev a osobitných opatrení uvedených v nariadení o Nástroji technickej podpory. V porovnaní s hodnotením *ex post* programu na podporu štrukturálnych reforiem a vďaka týmto spôsobom sa väčšina prijímajúcich orgánov a vnútroštátnych koordinačných orgánov dohodla, že vďaka jeho návrhu dokázal Nástroj technickej podpory riešiť naliehavé a/alebo nepredvídané potreby krajiny. Zavedením hlavných žiadostí o podporu a viacnárodných a multiregionálnych projektov sa umožnilo, aby program lepšie riešil priority EÚ a aby sa zlepšilo uplatňovanie a vykonávanie práva EÚ.

HLAVNÉ ZÍSKANÉ POZNATKY

V hodnotení sa poukázalo na viaceré zlepšenia Nástroja technickej podpory v porovnaní s jeho predchodcom, programom na podporu štrukturálnych reforiem, ktoré svedčia o aktívnejšom zapojení zainteresovaných strán a väčšom viacnárodnom rozmere. Na základe zistení a záverov

vyplynuli z hodnotenia Nástroja technickej podpory v polovici trvania tieto hlavné získané poznatky:

Návrh Nástroja technickej podpory

- Keďže Nástroj technickej podpory má charakter **dopytom riadeného** nástroja, pomáha zabezpečiť prijatie zodpovednosti členských štátov za projekty a angažovanosť zainteresovaných strán, čo je pre úspešnosť reforiem rozhodujúce, aj keď konkrétne výsledky do veľkej miery závisia od **vnútroštátnych faktorov**. Súlad projektov s rámcom európskeho semestra a príslušnými prioritami EÚ sa zabezpečuje počas procesu výberu prostredníctvom kritérií výberu.
- V súčasnom návrhu Nástroja technickej podpory vznikajú obmedzenia pri sledovaní konkrétnych výsledkov v členských štátoch, pretože v jeho právnom základe sa priamo neodkazuje na dosiahnutie reforiem ani sa v ňom nestanovujú osobitné požiadavky na členské štáty týkajúce sa podávania správ o stave podporovaných reforiem. V budúcnosti by sa tieto pripomienky mali zohľadniť a mali by sa preskúmať spôsoby, ako zvýšiť dôraz na reformy. Okrem toho by sa malo zvážiť osobitné povinnosti na podávanie správ, pričom by sa malo zabezpečiť, aby administratívna záťaž zostala primeraná činnostiam vykonávaným v rámci nástroja.
- Technická podpora by si mala zachovať dostatočnú flexibilitu, aby sa prispôbovala potrebám členských štátov a zmenám politických priorít a situácií. Orgány verejnej správy môžu čeliť vnútorným aj vonkajším zmenám vrátane zmien politík, hospodárskym a sociálnym výzvam a meniacemu sa právnomu a regulačnému prostrediu, čo si vyžaduje technickú podporu a pomoc pri prispôbovaní sa novým cieľom a stratégiám.
- Návrh Nástroja technickej podpory bol vo všeobecnosti účinný pri riešení potrieb členských štátov, ale ročný cyklus môže obmedzovať jeho schopnosť reagovať na naliehavé potreby členských štátov. Hoci Nástroj technickej podpory účinne riešil niektoré naliehavé potreby prostredníctvom cielených výziev, tieto výzvy si vyžadujú značné investície času a zdrojov.

Vykonávanie projektov Nástroja technickej podpory

- Zistenia z hodnotenia zdôrazňujú dôležitosť určenia najvhodnejšieho typu projektov technickej podpory s ohľadom na silné a slabé stránky, potreby a kontext členských štátov. Ukázalo sa, že **viacnárodné a hlavné** projekty (zahŕňajúce samostatné projekty a viacnárodné projekty) sú vysoko relevantné pri riešení priorít EÚ, podpore spolupráce a cezhraničnej výmene osvedčených postupov. **Samostatné** projekty sa javia ako vhodnejšie a lepšie prispôbované na riešenie konkrétnejších potrieb, pretože umožňujú cielenejšie reformy a zabezpečujú väčšiu angažovanosť prijímajúcich orgánov.
- V projektoch technickej podpory sa použili rôzne **metódy realizácie**, s ktorými vyjadrili zainteresované strany vysokú mieru spokojnosti. Dôkazy poukazujú na to, že súkromní poskytovatelia môžu mať lepšie predpoklady na plnenie technických úloh, zatiaľ čo sa javí, že medzinárodné organizácie majú lepšie predpoklady na prispievanie k širším strategickým otázkam a pri zaistovaní jednotnej reakcie v celej EÚ na rovnaký typ potrieb v prípade viacnárodných projektov. Využívanie prispôbenej kombinácie metód realizácie – napríklad spojenie nástroja technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX) s inými metódami – sa ukázalo ako účinný prístup predovšetkým pri zložitých alebo viacnárodných projektoch.

- Napriek tomu je potrebné ďalšie úsilie na zabezpečenie účinného využívania výstupov Nástroja technickej podpory a konkrétnych nadväzujúcich opatrení členskými štátmi. Ad hoc podpora GR DIGIT poskytujúca odborné poradenstvo bola vyhodnotená ako prospešná pre realizáciu projektov. Táto podpora sa po prijatí nariadenia (EÚ) 2024/903 o akte o interoperabilnej Európe ešte posilnila. Je pozoruhodné, že projektu „Uzol pre štatistickú interoperabilitu“ bola udelená osobitná cena „ASEDIE 25 rokov“ za poskytnutú hodnotu.

Úloha Komisie ako sprostredkovateľa

- Pri hodnotení sa dospelo k záveru, že Komisia mala **pri realizácii** projektov Nástroja technickej podpory **významnú úlohu**. Kľúčovým bolo konkrétne úzke zapojenie odborných referentov GR REFORM pri podpore navrhovania projektov (s cieľom uľahčiť realizáciu) a pri riešení rôznorodých problémov, ktoré sa vyskytli počas realizácie. Dôležitý bol aj ich nepretržitý prevádzkový dohľad.
- Zainteresované strany uviedli, že by mohlo byť prospešné, ak by odborní referenti Komisie poskytovali ďalšiu podporu po ukončení projektov Nástroja technickej podpory, aby sa zabezpečilo udržateľné dosahovanie dlhodobých výsledkov.
- V niektorých prípadoch sa zdôraznilo, že užšie zapojenie odborných referentov z **konkrétnych generálnych riaditeľstiev Komisie** je prínosom pre zlepšovanie realizácie projektov Nástroja technickej podpory, najmä v prípade projektov Nástroja technickej podpory súvisiacich s vykonávaním právnych predpisov EÚ (v prípade komplexných legislatívnych požiadaviek EÚ, ako je napríklad zásada „výrazne nenarušiť“).

Výsledky a udržateľnosť technickej podpory

- Prijímajúce orgány využili výstupy projektov Nástroja technickej podpory, napríklad odporúčania, zistenia zo seminárov a analytické správy, na dosiahnutie **zmien na individuálnej, organizačnej úrovni a úrovni politík**.
- **Úspech technickej podpory** a dosahovanie dlhodobých udržateľných **výsledkov závisia od dôsledného a systematického prijímania nadväzujúcich opatrení v súvislosti s projektmi technickej podpory členskými štátmi**. Ukázalo sa, že pokračujúce prijímanie zodpovednosti vnútroštátnych orgánov je rozhodujúcim faktorom na zabezpečenie toho, že prijímajú nadväzujúce opatrenia a využijú výstupy projektov technickej podpory. V hodnotení sa dospelo k záveru, že toto prijímanie nadväzujúcich opatrení závisí aj od vnútroštátnych faktorov, ako je prijímanie zodpovednosti za reformy, dostupnosť finančných zdrojov, stabilita ľudských zdrojov a politická a administratívna kontinuita.
- S výnimkou vyplňania dotazníkov zameraných na spokojnosť a výsledky sa však vnútroštátne orgány zatiaľ nijako formálne nezaviazali prijať nadväzujúce opatrenia v súvislosti s projektmi technickej podpory (napr. tým, že prijali príslušné reformy). Možno zvážiť ďalšie úvahy o tom, ako motivovať členské štáty, aby v súvislosti s projektmi technickej podpory dôslednejšie a systematickejšie prijímali nadväzujúce opatrenia a podávali o nich správy. Takisto treba posilniť **monitorovanie a hodnotenie technickej podpory** s cieľom lepšie sledovať dosiahnuté výsledky, a to objektívnym spôsobom a v závislosti od druhu opatrení (napr. odborná príprava a budovanie kapacít, podpora

konkrétnych reforiem a odporúčaní pre vnútroštátne orgány atď.), ako aj s cieľom využiť získané poznatky na zlepšovanie nových projektov.

Viacročný rozmer

- **Nástroju technickej podpory v súčasnosti chýba strednodobý až dlhodobý programový prístup, ktorý by prepojil technickú podporu s inými programami v záujme zvýšenia ich účinnosti a vytvorenia ucelenej strategickej vízie technickej podpory v danom členskom štáte.** Je to však potrebné zosúladiť s ročným charakterom nástroja, ktorý je zakotvený v nariadení o Nástroji technickej podpory. Plány spolupráce a podpory síce obsahujú krátkodobý strategický prehľad vykonávania Nástroja technickej podpory, ale tieto dokumenty nie sú právne záväzné. V rokoch 2021 – 2023 sa prostredníctvom národných plánov obnovy a odolnosti takisto zabezpečilo zosúladenie technickej podpory s prebiehajúcimi reformami na vnútroštátnej úrovni.
- Takisto môže byť potrebné zvážiť vymedzenie **hlavných** projektov. Napríklad by mohlo byť prospešné vypracovať ich so strednodobou perspektívou, pričom ich trvanie by zahŕňalo viacero rokov alebo viaceré výzvy týkajúce sa technickej podpory. Strednodobá perspektíva pri hlavných projektoch by mohla priniesť väčšie zameranie na konkrétne výzvy, ktorým čelia členské štáty a EÚ ako celok, a zároveň by sa tak mohla zlepšiť efektívnosť znížením administratívnej záťaže spojennej s každoročnými konzultáciami s rôznymi útvarmi Komisie a členskými štátmi a s každoročnou úpravou nástrojov na úrovni inštitúcií.

Tematický rozmer a rozmer príslušných politík

- Od roku 2023 sa v rámci iniciatív ako európsky administratívny priestor (ComPact) – vrátane programu Koooperačná výmena vo verejnej správe (PACE) – navrhujú konkrétne opatrenia realizované prostredníctvom Nástroja technickej podpory, ktoré majú pomôcť verejným správam uspokojiť potreby obyvateľov a podnikov v celej EÚ. Týmto iniciatívami sa zdôrazňuje pridaná hodnota Nástroja technickej podpory pri posilňovaní administratívnych kapacít verejnej správy na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a pri zabezpečovaní prístupu všetkých občanov k včasnému a kvalitnému poskytovaniu verejných služieb. V prípade úspešnej realizácie by tieto iniciatívy a projekty mohli slúžiť ako **inšpiratívny príklad z hľadiska integrácie politík, súdržnosti a účinnosti poskytovania technickej podpory v rôznych oblastiach politiky.**
- Iniciatíva ComPact predstavuje dobrú platformu a „znalostné centrum“ na poskytovanie technickej podpory v oblasti riadenia a verejnej správy, ktorá dopĺňa ostatné nástroje EÚ.
- Projekty technickej podpory priniesli v priebehu rokov množstvo poznatkov o tematických politikách. V hodnotenom období zohrávalo GR REFORM aktívnejšiu úlohu pri šírení výstupov a výsledkov technickej podpory, ktoré by sa mohlo posilniť, aby sa výstupy a výsledky lepšie využívali vo všetkých **tematických oblastiach**. Príkladom osvedčeného postupu na účinné šírenie informácií s cieľom podporovať využívanie materiálov a výstupov z iných a z ukončených projektov, najmä v rovnakej oblasti politiky, je platforma [Akadémie EÚ pre dohľad nad digitálnymi financiami](#).
- Prostredníctvom Nástroja technickej podpory členské štáty využívajú prispôsobené technické odborné znalosti na navrhovanie a uskutočňovanie digitálnych reforiem. V rámci tohto nástroja sa podporili projekty, ktoré zlepšujú digitálnu správu, modernizujú verejnú

správu a zlepšujú poskytovanie verejných služieb prostredníctvom prijatia digitálnych technológií a podporujú cezhraničnú interoperabilitu.

Rozmer týkajúci sa krajín

- Pri hodnotení sa dospelo k záveru, že je potrebné **zlepšiť koordináciu a synergie medzi projektmi financovanými z Nástroja technickej podpory v tom istom členskom štáte**. Môže byť takisto potrebné zvážiť, ako možno ďalej rozšíriť prehľad o poskytovanej podpore a o nadväzujúcich opatreniach, aby sa dosiahla komplexnejšia vízia podpory krajín. To by mohlo zároveň pomôcť posilniť synergie a komplementárnosť medzi rozličnými programami EÚ a lepšie zosúladiť harmonogramov a lehôt pre jednotlivé krajiny.
- Ukázalo sa, že počas hodnoteného obdobia mali **koordinátori GR REFORM pre jednotlivé krajiny a koordinačné orgány** kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní relevantnosti poskytovaných opatrení technickej podpory pre jednotlivé krajiny, pri identifikácii prípadných problémov vznikajúcich počas fázy vykonávania a pri navrhovaní primeraných zmierňujúcich opatrení.
- Dôkazy poukazujú na nevyužitý potenciál koordinačných orgánov, pokiaľ ide o monitorovanie potreby a využívanie výstupov technickej podpory na vnútroštátnej úrovni v záujme dosahovania strednodobých a dlhodobých výsledkov (napr. prijímanie príslušných reforiem), ako aj pokiaľ ide o prijatie strategického prístupu ku kombinovaniu technickej podpory s inými programami a nástrojmi EÚ.
- Pri hodnotení sa dospelo k záveru, že zapojenie koordinačných orgánov môže závisieť od ich postavenia v inštitucionálnom rámci, veľkosti verejnej správy členského štátu a zdrojov vyčlenených na túto úlohu. Účinnosť programu by sa mohla zvýšiť posilnením inštitucionálneho rámca a zavedením povinnosti členských štátov podávať správy.
- Formalizovanejšia a jednotnejšia úloha koordinačných orgánov má potenciál posilniť prijímanie zodpovednosti za reformy (prostredníctvom lepšieho prioritizovania žiadostí) a zlepšiť monitorovanie projektov vo všetkých členských štátoch, pričom sa zachová určitá flexibilita pri prispôbovaní ich úlohy osobitnému kontextu každého členského štátu.

Cezhraničný rozmer

- V prípade Nástroja technickej podpory sa preukázali významné **cezhraničné vplyvy**, pričom vo viacnárodných projektoch sa riešia širšie cezhraničné výzvy a posilňuje sa spolupráca a výmena poznatkov a osvedčených postupov medzi zúčastnenými krajinami.
- Vďaka programu sa vytvorili komunity odborníkov a udržiava sa spolupráca medzi členskými štátmi, čo prináša vysokú pridanú hodnotu EÚ.
- Nástroj technickej podpory takisto prispel k zvýšeniu dôveryhodnosti a akceptácie reforiem, čím sa zvýšila ich legitímnosť a viditeľnosť na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ.
- Zavedenie žiadostí o **viacnárodné a multiregionálne projekty** zároveň prinieslo výrazné zvýšenie efektívnosti, keďže umožnilo výber viacerých žiadostí v rámci jednej zmluvy alebo dohody. Tieto projekty však predstavujú určité riziko oslabenia potrieb jednotlivých krajín a obmedzenia zapájania členských štátov, ktoré napredujú rôznym tempom.
- Zavedenie **žiadostí o hlavné projekty** sa považovalo za úspech, pretože umožnili lepšie zosúladiť vnútroštátnych reforiem s prioritami EÚ a zároveň podporujú dodržiavanie

právných predpisov a presadzovanie uplatňovania práva EÚ. Týmto projektmi by sa mohli riešiť dlhodobšie štrukturálne problémy v členských štátoch a v celej EÚ.

Synergie s inými programami EÚ

- Nástroj technickej podpory účinne podporil vykonávanie reforiem, pričom značný počet reforiem bol spojený s konkrétnymi míľnikmi plánov obnovy a odolnosti. Mohlo by byť prínosné začleňovať technickú podporu od začiatku implementácie fondov a iných nástrojov príslušných politík, ako sa to stalo v konkrétnych prípadoch pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a mohlo by to pomôcť zabezpečiť splnenie požiadaviek na administratívne kapacity a synchronizáciu časových harmonogramov.
- Nástroj technickej podpory je konzistentný **s ostatnými procesmi EÚ**, ako je európsky semester, a prispieva k plneniu priorít EÚ vrátane digitálnej a zelenej transformácie.
- Nástroj technickej podpory môže zvýšiť účinnosť ostatných programov budovaním administratívnych a inštitucionálnych kapacít potrebných na ich úspešné vykonávanie. V hodnotení sa však ukázalo, že niektoré členské štáty by uprednostnili komplexnejší pohľad vzhľadom na dostupnosť viacerých nástrojov financovania v rámci príslušných politík EÚ.